

וודאי הגיעה כבר אליך הידיעה על הפניה של רוזוולט, מסופקני אם היא תועיל. הערב
נשמע את נאומו של היסלר, ויום מחר יהיה אולי היום המכריע/ במטבר הציחוסלובקי -
אם כי מה שיוכרע מחר לא יכריע עדיין את גורל השלום בעולם. ומצבנו כרוך בהרבה -
אם כי לא לבמרי במצב הארור בעולם. דווקא כאן אני יותר אופטימי. לא מפני שאני
מצעה עכשיו להשועות מצד ממשלתנו, להיפך. יחכן שאנו עומדים בעני מכות חדשות. אולם
אין אנו מחוסרי ישע, ויהיה מה שיהיה - לא יכריעו אותנו. אבל צפויים לנו בלי ספק
ימים קשים, הרבה יותר קשים מאלה שעברו עלינו עד היום. לא ~~אפשר~~ קונים מולדת
בלי יסורים ובלי קרבנות ובלי מלחמות והתאבקות קשים וממוטכים.

הערב היינו צריכים להפגש - וויצמן ואנכי - עם מיניסטר המושבות, אולם לרגל המטבר
העוליטי נדחתה הפגישה, כי מלקולם מקדונלד סרוד בישיבות הקבינס הבריטי.
היחה לנו פגישה בשבוע שעבר. אבל וודאי לא תחרעמי עלי אם לא אכתוב מה דובר בפגישה
זו.

שלום רב לעמנואל.

אמא עומדת לשוב בשבוע הבא - אם יהיה מקום באניה.

שלום ונשיקות.

אבא.

לונדון, 26.9.38

Krakow, Pynsk, Głowny 30

ד"ר שוורצבורט היקר -

תודתי הנאמנה בעד ברכותיך ואיחוליך לראש השנה. השנה נפתחת לדאבוני בענני סלחמה.
כום התרעלה סרם מלאה, ומי יודע מה ילד יום. לא אנסה לכתוב לך את החדשות האחרונות -
בסרם מכחבי זה יגיע אליך ישחנה כל המצב. נדמה לי שיום מחר יהיה מכריע בגורל
ציחוסלובקיה, אם לא בגורל אירופה.

הבירורים שהתחילו כאן בין הממשלה ובינינו מתעכבים לרגל המשבר האורפאי, היתה הערב צריכה להתקיים פגישה בין מיניסטר המושבות ובין ד"ר וויצמן וביני. אולם לרגל ישיבות הקבינט הדחופות נדחתה לימים אחדים. תנועתנו צריכה להתכונן לימי מבחן קשים ואכזריים. חוששני טעפויות לנו עוד תלאות יותר קשות מאשר עד כה, גם בשטח הבטחון ביטוב וגם בשטח היחסים המדיניים שלנו עם ממשלת המנדט. אולם יש שביב אור אחד: כוחנו בארץ הולך וגדל, למרות האבדות היקרות והמרוכות שאנו מאבדים יום יום.

מלבד הצבא הבריטי - ומספרו הולך וגדול - נשענת האדמיניסטרציה בארץ יותר ויותר על הכוח הזוין היהודי. היא עושה זאת לא מאהבה, כי אם מהכרח. הישוב היהודי נדרש יותר ויותר לקבל על עצמו לא רק הגנת היהודים - אלא הגנת הארץ. בתחילת השנה אנו עומדים בכוח מגויס יהודי של למעלה מעשרת אלפים. ואני מקווה שכוח זה ילך ויגדל. גדל לא רק מספר המגויסים - אלא עולה האיכות, כבר יש מ"מ על זיון הפלוגות היהודיות במכונות יריה, ברובי-פצצה וברדיו. מוסריס לבחורינו הגנת מוסדות הממשלה, הרכבת, הכבישים ועומדים להכניס אותם גם לעריס ערביות.

הסירור הערבי אינו גורם לנו נזקים בלבד - אלא שלא ברצונו הוא מכריח את הממשלה לחזק אותנו. גידול כוחו המזוין של הישוב יש לו יותר מערך מקומי בלבד. אנו עומדים בפני זעזועים עולמיים ויתכן שאנגליה תהיה זקוקה לנו באופן ממשי מאוד, וכחו של הישוב ישמש משען עיקרי למעמדנו הפוליטי. ואם כי אני רואה את הימים הקרובים כימי מבחן איומים, ואולי צפויות לנו בעתיד הקרוב גם מכות קשות וחדשות - אני מלא עכטיו אמונה בעמידתנו כאשר לא הייתי אף פעם עלינו רק לדעת להחזיק מעמד ולא לאבד את ראשנו.

שלום רב לך - ד. בן-גוריון.